

# Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

**Redacció y Administració**

**Carrer Travessia Rambla, 9.**

La correspondencia al Director.

Los originals no 's tornan.

**Del Manifest de la UNIÓN CATALANISTA del dia 16 de Mars de 1897**

«Enteném que han de quedar á cárrech del poder central del Estat espanyol las relaciones internacionals, l' exércit de mar y terra, las relaciones económicas d' Espanya ab los demás païssos, la construcció d' obras públics de caràcter general, la resolució de totas las cuestiones y confictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que edurán contribuir las regions á proporsió de sa riquesa; tot ab la organisació corresponent y adecuada.

Pero enteném que correspon al Poder regional lo règimen intern de Catalunya, y que ha de constituhirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa legislació y segons sas necessitats y son modo de ser.

En consecuencia, volém la llengua catalans ab caracter oficial y que sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin cà-

rrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutjes y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en ultima instancia 'ls plets y causas; volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volém en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exércit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsoza prestiservey tantsols dintre de Catalunya.

Aquest es nostre catalanisme dintre d' Espanya; aquest es lo nostre regionalisme dins de Catalunya. Aixó es lo que volém; per aixó aném; á n' aixó arriborem á no trigar gayre.»

## Després de la batalla

Verificadas ja las eleccions municipals y passats los primers moments, en que per serenitat que 's tingui, no 's reflexiona ab prou calma y tranquil·tat pera treurer las degudas consecuencias, es hora ja de veurer quin ha sigut lo resultat final de las mateixas y si aquést respon á la desinteressada empresa iniciada pel «Centre Catalá» y desenrotllada y dirigida per la Comissió electoral representativa dels estaments de Sabadell.

De primer moment salta á la vista un fet qu' entranyaria verdadera gravetat si no compreguessin la major part dels sabadellenchs y especialment los que han treballat de ferm en la preparació de la lluyta, 'l objectiu que guiava als qui tant descortésment han respost á la crida d' unió y concordia que s' ha fet als sabadellenchs de tota mena. En efecte, sortir la candidatura administrativa del sí

*Antoni Capmany*

de la Comissió electoral y apareixer com per art d'encantament un sens fi de candidaturas contraries, fou tot hù; de tal manera que no semblava sino que esma-perduts los polítichs de tots colors y 'ls vividors que may ne faltan, s'apresuravan á procurar enquibirse al Municipi com si aquesta fos l'última vegada que podrian intentarho y estessin resolts á aprofitar las últimas engrunas de la política centralista que tant ha desballestat als pobles.

Y aquest y no altre fou 'l móvil que ha guiat á la major part d'elements qu'han combatut la candidatura administrativa; los uns, ab prou forsa pera entaular la lluyta cara á cara, los altres ab bon xich menos pero apelant á tots los recursos é influencias en algun districte y alguns, infelissos de mena ó dolents per sí, ajudant al desgavell electoral, fent sortir candidaturas impossibles, barrejant los noms ab tota la malicia, tot ab lo *noble* intent de contribuir á mérmir vots á la regeneració administrativa. Mes á despit de tot, apesar de la influencia dels cacichs que de tants anys venen mangonejantho sense més contra y no sempre ferma, que la dels polítichs republicans; no obstant y la unió decidida de aquestos formant com un sol home federals y unitaris; dels que compravan conciencias, verdaders tentadors de la miseria y dels inconscients ó descastats que ab sas candidaturas particulars no feyan més qu'ajudar als polítichs sigan monárquichs ó republicans, la vòtació honrosíssima que vá conseguirse, proba evidentment que la opinió imparcial de Sabadell estava de la nostra banda y veyá ab gust y ajudava fermament á la Comissió electoral administrativa,

De las personas que figuravan en la candidatura que podríam dirne de Sabadell, cinch han sortit elegits per majoría. D'élas, dúas, formant únicament en la candidatura administrativa, y três que á més d'aquesta, figuravan en la de la coalició republicana. Los demés obtingueren tots votacions honrosíssimas, perdent alguns per 10 y 12 vots tant sols, apesar de lluytar contra 'ls republicans per un cantó y 'ls caciquistas per altre, derrotanta aquestos per complert en lo primer districte.

Y are, tingas present que las personas que componían la Comissió electoral administrativa, com la major part dels que treballaren l'elecció, eran del tot novicies en assumptos electorals dels que se 'n havían apartat sempre ab fástich y que la major part dels candidats administratius per no dir la totalitat, temerosos del sacrifici que se 'ls imposava, treballaren decididament en contra seu, ben al revés d'aquestos *bons minyons* que 's tiran al carrer de tal manera, que no sembla sino que 'ls hi va la vida en conseguir l'entrada al Municipi.

Resultat, donchs, de la lluyta en bé de la administració municipal y contra la política de partit que tants odis causa y tants desgavells porta, s'ha remogut Sabadell d'una manera que dona esperansa d'un gran triomf á no tardar gayre, havent comparegut á votar un bon nombre de gent que no solía acostarshi gayre

y fins alguns, bastants per cert, que no havian votat may, deixant per tot arreu un rastre de dignitat, noblesa, bona fé y desinterés que no 's trobava feya temps en las lluytas electorals. Aixó, deixant apart, l'ardiment qu'ha quedat á en la major part dels que han treballat y votat la candidatura administrativa, bona proba de la victoria moral que s'ha conseguit, victoria moral que 's lo millor premi pera 'ls qui, avants que per las personas, treballan pel triomf d'una idea honrada empteant'hi temps, enetgías y diners ab un desinterés evident en bé tant sols de la seva estimada Sabadell y per l'honor y llibertat de Catalunya á qui tots los governs y sos servidors de provincias y poblets no podrán soterrarla mal que 'ls pesi.

S'ha lluytat per Sabadell y per Catalunya y per éllas lluytarém ab major ardimient encare, sempre que convinga y que nostra conciencia de bons fills de la terra nos ho dicti.

---

## SECCIÓ POLÍTICA

---

Ja han tingut lloch las eleccions en tota Espanya *é islas adyacentes*.

Com de costum en aquestos cassos ha sortit tot l'*aparato que su interesante argumento requiere*, trencadissa d'urnas, actas en blanch, fugidas de presidents de mesa, cops de garrot, rodas d'electors falsos, ganivetadas, tiros, demanin, la mar..... de barba ritats v porquerias.

Es una delicia aixó del sufragi universal practicat per governs tant escrupulosos com 'is que 'ns ha endossat la desdixada política madrilenya.

Y tot per pèguer usufructuar lo poder, aquesta malehida ambició de mando, de riquesas, de dominació absoluta que s'ha apoderat cada dia més de las dúas collas fusionista y conservadora, prescindint d'escrupols, comprant concièncias, corrompentho tot, mentres puguin sortir triomfants y mangonejar á son capritxo los interessos generals que tant bé los hi vá pera arrodonir los seus particulars interessos.

Afortunadament, en algunas regions sobre tot, se 'ls hi vá acabant la moma.

A Catalunya y á Basconia entre federals y autonomistas de tota mena han donat una gran batuda als governs restauradors y tot fá preveurer que si la gran massa de gent honrada qu'encare 's queda á casa seva, fastiguejada de tanta porqueria, 's resolt á tirar-se al carrer, d'aquí poch temps no piula un conservador ni un fusionista en todas las comarcas de las dúas nacionalitats esmentadas.

Aixís sia pera bé dels dos pahissos y per vergonya y càstich d'aquestas collas polítiques qu'han deshonorat y empobrit la Espanya tota.

*El Liberal* de Barcelona, en mitj de las verdaderas batallas campals que s'han lliurat aquestos dias á la capital de Catalunya, devant de las mil y una asquerositats que allí s'han presenciats, assaltant casas y magatzems y colegis electorals, causant victimas á desdir, á ciencia y paciència de la Autoritat gubernativa que talment semblava un delegat de la anarquia, sols l'ha preocupat lo negoci, la tirada, la venda pública, explotant la curiositat de tants infelissos que compran los periódichs siguin quins siguin pera que 'ls enganyin miserablement per una moneda de cinch céntims.

En mitj del desgavell dels barcelonins y de las alarmas motivadas que tot ho trasbalsaven, *El Liberal* content y satisfet com un gós ab un ós, nos fá saber que havia ven-gut 25000 números, xifra *nunca igualada hasta ahora en Barcelona*.

¡Tira peixet, quina ganga, si 'ls escándols duravan! Com devian riurer per sota 'l nás los redactors de *El Liberal* al sentir los tiros y al escoltar l' esvalot de la batalla.

Are vá bé devian dir, are vá bé; que 'ns pèndrán'l diari dels dits en busca de noticias.

Aquestos diaris d' empresa, explotadors de la criminalitat, dels escándols, de las guerras y esvalots de tota mena, ho necessitan tot sovint pera aumentar los fondos de la caixa.

Com los sepulturers, tant sols viuen de las desgracias ajenas.

Per aixó los veuréu sempre com los corbs, al voltant de la carn morta.

A Sabadell, aquesta vegada, com de costum, tot ha anat ab ordre y sense ilegalitats, ni bruticias de gran bulto si s' exceptúan alguns infelissos, que no se sab ab quins intents, tenian tantas ganas d' enflarse al Municipi, que s'han dedicat á la compra de vots ab lo major descaro, pagant dinars, ampollas d' ayguardent, duros, tartanas pera tragi-nar la gent comprada, en fi, tot lo que vullguin, semblava realment que de sa entrada al Municipi 'n depengués sa desgracia ó sa fortuna.

¡Qué hi farém, si hi ha gent per tots los gustos!

¡N' hi hán qu' encare no hi creu ab 'ls drets individuals, ni ab la llibertat del indivi-duo, ni ab la rectitut de conciencia, ni ab Deu y 's diuen catòlics!

Creguts que son al Africa, compran y venen als homes, com 'ls negrers del sigle pas-sat compravan y venian la carn negra de Guinea.

Y 's passejan tant tranquils en mitj del públich, com si aixó fós la cosa més natural de la vida, com si 'ls pobres vinguessin al mon per vendrers, com si Jesucrist al redimir la humanitat no hagués fet prou bé la feyna y élls l' estessin acabant ja que no en las pilas baptismals en los recons de las tabernas.

\*  
\* \*

Parlant dels vots comprats nos deya aquest dia un amich nostre que al interessarse ab un pobre home perquè anés á votar, li vá contestar que ja estava compromès, que li havian dat un duro.

Nostre amich, poch curtit en aquestas lluytas miserables y honrat á carta cabal, vá indignarse de moment ab aquell home, més aquest li contestá: «Estich sense feyna ja fá dias, no 'm movia de casa pera rés y han vingut á tentarme aquí mateix, tinch necessi-tat, qué havia de fer? qui es 'l culpable ¿'l qui podentme dar lliçons de moral m'ha cor-romput ab la tentació, ó jo que no buscantho ho acceptat per la necessitat?»

Y al amich nostre, comprenent la eloquent lliadó que tancava la resposta d' aquell home li vingueren al pensament aquells versos de sor «Juana Inés de la Cruz,» que diuen:

«¿Cuál será de más culpar  
aunque cualquiera mal haga  
la qué peca por la paga  
ó el que paga por pecar?»

## Las elecciones del diumenge

S' han efectuat las Eleccions Municipals y lo triomf no ha sigút pas per la candidatura administrativa com llogicament era d' esperar; aixó no obstant, encare que se li vulguin regatejar alguns individus, atribuint sa elecció á circunstancias especiales, es evident que son en número de cinch los regidors que figuraban en la esmentada candidatura y haurian triomfát, uns quans mes si alguns dels candidats no haguessin trevallát, ab un empenyo que fins á cert punt 'ls honra, en contra de la seva elecció. Exemple tal vegada únich qu' ofereix l' historia electoral desde la Restauració.

Per no descendir á un terreno que 'ns repugna, 'ns hem proposat fer cas omís de certas apreciacions maliciosas ab que s' ha pretengut molestar á la «Comisió Electoral» quina conducta lleal y desinteressada la sometém al recte criteri de las personas sensatas, pera que 'n formin lo concepte de que la creguin mereixedora y la presentin com á model pera acabar ab las divisions y enemistats que engendran aquesta classe de lluytas en perjudici dels interessos generals de una localitat.

Sabadell sancioná lo diumenge passat aquesta conducta. Es cert que la majoria dels sufragis no doná lo triomf material á tots los escullits, pero no es menos cert que en la major part de 'ls districtes la diferencia de vots es tan insignificant, que be pot dirse depengué la derrota déls trevalls en contra que feyan los mateixos candidats.

Donchs bé, tenint en comte que los trevalls de la «Comisió» no tingueren lo caracter d' imposició, coacció, ni de oferiment de cap classe, com es us y costum en els procediments fins avuy seguits, y á més, rebutjá tot pacte, combinació, intel·ligencia y tot lo que s' istila, ab cap partit, grupo é individuo, clar resulta que son triomf es inmens, que son procedir es dignissim y lo sistema seguit per iniciativa del Centre Catalá, plenament sancionat per la opinió imparcial de Sabadell.

Y aquest sistema era precisament lo nervi de la campanya.

La llógica y lo sentit comú aconsellan que lo que afecta á tots, á tots correspon intervenirhi, y la constitució del Municipi qu' es de tots ha d' esser patrimoni de tothom.

Tot lo qu' en contra 's digui es un sofisma manifest.

Aquest criteri, donchs, es lo quin deu triomfar, y triomfá en la pasada lluyta electoral á pesar de la no elecció d' alguns dels candidats proposats en virtut de tal criteri. No havem d' argumentarho; cal fixarse sols ab lo número de votants, ab las diferencias que 's portan l' un candi-



dat de l' altre y sobre tot ab lo procediment electoral de la *Comissió*, procediment tan digne que, pot bé dirse que tots los sufragis emesos á favor de la Candidatura Administrativa, son fills de la conciencia del elector.

Tinguis en compte las petitas diferencias de vots; reflexionis sobre certas circumstancias que no volém citar perquè ningú las ignora; no s' olvidi l' apatia del cens electoral per los molts desenganys que porta rebuts y treguisen las consecuencias.

Entre altres, una n' hi ha que sobresurt de las demás y es la de que queda plenament demostrat qu' avuy á Sabadell sols dugas son las forsas que poden tenir la beligerancia en materia d'eleccions municipals, la coalició republicana, y la que prescindint de tot partit polítich y de tota conveniencia també política, fonamenta tot son anhel sols en la bona y recta administració, reclamant per tothom lo dret de intervenir en la formació de la candidatura qu' ha de regentar la casa pública.

Satisfeta pot quedar la *Comissió Electoral* de sos travalls y orgullosa de sa conducta; satisfet pot quedar lo *Centre Catalá* per la seva iniciativa. L' empena en pro del nou sistema l' ha donada y no ha sigut pas fluixa.

La rectitut, la sinceritat, lo desinterés y la noblesa electorals ja eran enterradas, mes al conjunt del patriotisme han tornát, com nou Llatser, á la vida, y encare que lo soptát de la claror las ha fet parpallejar, ja 'l mirarán al Sol de fit á fit, ja tornarán á ser las nostras conselleras.

Lo important, lo esencial es qu' hagin ressucitat ó sínó ¡al temps!

## SECCIÓ INDUSTRIAL

### TELER AUTOMÁTICH SISTEMA HARRIMAN

A Readville (Massachussetts, Estats Units) s' ha constituhit una Companyia pera la explotació de la construcció d' un nou invent aplicable á tots los telers mecánichs sempre y quant aquéstos sigan pera teixir géneros d' una sola classe de trama, ó millor dit d' una sola llensadora.

Lo resultat de llarchs estudis y de provas consecutivas fetas per son inventor Mr. Harriman l' ha portat á la fi de son objectiu, qu' era fer lo cambi de llensadoras per un mecanisme de construcció senzilla, pera poguer obtenir á més d' una gran velocitat una quási nula pérdua de temps á la fi de la jornada.

Per medi d' un enginyós mecanisme cambia la llensadora ja quant ha acabat la trama ó bé quant aquésta 's trenca; consistint aquést ab un dipòsit de vuyt llensadoras, aplicat sobre 'l costat de taula oposat al del cantó que hi há las politxas y 'l quin, á la vegada, fá de joch de cálaixos.

Las llensadoras son construidas de manera que 'l obrer pugui pasar lo fil de trama á la má per lo ullet y sens aspirarlo ab la boca.

Cada vegada que la llensadora que travalla ha acabat la trama del canó ó bé lo fil de trama 's trenca, lo para-trama para 'l teler. Tan bon punt se produeix aquest moviment de paro, la politxa morta del taler, en la qu' allavoras 's trova la corretja, fa accionar tres pius que aquesta porta, posant en moviment lo primer l' aparato que fá caure la llensadora buida ó bé que la trama se li ha trnecat, á un recipient adaptat detrás del calaixos.

Lo segon piu fa caure la llensadora inferior de las vuyt qu' hi há plenas en lo que 'n podriam dir acumulador, y aquésta 's coloca automàticament en lo calaix. Lo tercer piu posa desseguit la corretja sobre la politxa fixa y lo teler se posa al instant en marxa.

Los tres moviments descrits no emplean més de dos segons de temps y 's conta que, durant la jornada entera, aqueixos paros no representan pás més de deu minuts, máxim.

Aqueix aparato, en fi, posa lo teler en condicions de que es quasi nül servey que necessita poguent lo teixidor cuidarne facilment fins á vuyt y estar ben descansat, poguent fins allunyar-se d' ells no poguent passar altra cosa pitjor que lo teler se pari á causa d' un fil qu 's trenqui de la tela y en qual cás lo para-tela acciona parant lo taler, ó bé que l' acumulador haigi ja agotat las vuyt llensadoras.

G.

---

## NOVAS

---

—Sense que tingeum que lamentar cap incident desagradable, que no sia las coaccions de costúm per part dels elements polítichs, se verificaren lo passat diumenge las Eleccions Municipals, resaltant elegits los senyors següents:

Districte Primer: **D. Andreu Serra y Verdaguer; D. Bonaventura Grané y Munné;** D. Joseph Lladó; D. Pau Bonet.

Districte Segon: D. Feliu Carol y Castells; D. Ramon Tort; D. Enrich Vila y Renom.

Districte Tercer: D. Pere Viloca y Comadrán; D. Vidal Vidal y Parera; D. Francisco Moix y Llonch; **D. Joseph Nou y Muntada.**

Districte Quart: **D. Joan Colomer y Pujol;** D. Joan Sala y Busquets.

Districte Quint: **D. Joaquim Cladellas y Trescents;** D. Joan Plá y Borrell.

Com se veu, donchs, sortiren triomfans cinch individus dels que figura-

van en la Candidatura Administrativa, un conservador, un traficant de vi (tira peixet), y 'ls restants de las diferentes fraccions republicanas. La votació fou nutrida com pocas vegadas.

Aquesta es la veritat, mal que li pesi á la premsa politica de Sabadell.

—En las Eleccions Municipals de Barcelona, sortiren triomfants onse regionalistas.

—Haventse agostat la edició de la traducció catalana feta per lo Dr. D. Tonás de A. Rigualt y Soler de la *Carta Pastoral* d'entrada que dirigeix als seus diocesans l' Excm. Cardenal Casanyas, Bisbe de Barcelona, s' ha publicat una segona edició de la mateixa.

—Se troba en nostra ciutat havent obtingut ab gran lluiment lo titol de Cirugiá Dentista nostre compatrici D. Joseph Marcet y Soler.

Li desitjém bona sort en sa carrera.

Persisteix la gravetat en la malaltia que sofreix nostre compatrici D. Joan Sallarés y Plá. Molt sentim no poguer donar als nostres llegidors una noticia més satisfactoria. Deu vulga que poguém donarla ben aviat.

—Los dias del 19 al 24 del corrent son los senyalats pera la cobranza de las contribucions territorial é industrial d' aquesta ciutat, corresponents al quart trimestre del present any.

—La Lliga Popular Catalanista del vehi poble de Castellá del Vallés celebrarà avuy, á las tres de la tarde, una festa de propaganda Catalanista per la quina han sigut convidadas totas las entitats adheridas á la «Unió Catalanista».

—També lo dia 24 del corrent se celebrarà á Sant Boy del Llobregat un *meeting* de propaganda de las nostres idéas; d' acort ab la «Unió Catalanista».

Lo passát diumenge tingué lloch en casa del gerent de *La Energía* Junta general extraordinaria pera elegir lo Concell d' Administració, resultant pera formar-lo y nombrats per unanimitat D. Joaquim Arimon, D. Antoni Cirera, D. Joseph Cirera, D. Joan Colomer, D. Joan Comadrán, D. Joseph Comas, D. Isidro Ginestá, D. Jaume Gorina, D. March Grier, D. Antonino Oliver, D. Camilo Rafart, D. Miquel Sanmiquel, D. Joan Saus, D. Rafel Soler y D. Miquel Ustrell.

Se nombrá també una Comissió pera 'l foment de la clientela, composta de D. Marcell Grier, D. Bonaventura Grané, D. Joan Ustrell, D. Isidro Tous, D. Joaquim Cassadó, D. Joseph Rusiñol y D. Antoni Moner. Y ademés un altre Comissió encarregada de la suscripció d' accions formada per



D. Joseph Sallarés Deu, D. Lluís Batlleu, D. Joan Morral, D. Pere Garriga, D. Joaquim Salas, D. Frederich Puigmartí y D. Silvestre Romeu.

—La Junta Directiva de la Lliga de Catalunya ha quedat constituïda en la següent forma:

Comissió administrativa.—President, D. Emili Vilanova; Tresorer, don Francesch Figueras; bibliotecari, D. Joan Mon; conservador, D. Victor Brossa y Sangerman, y secretari, D. Joseph Piera.

Comissió de Literatura y Bellas Arts.—Vis-president, D. Francesch Matheu; vocals, D. Carles G. Vidiella y D. Victor Brossa, y secretari, don Domingo Corominas,

Comissió de Llegislació é Historia.—Vis-president, D. Joan Mon; vocals, D. Jacinto Torres y Reyetó y D. Isidro Comas, y secretari, D. Victor Pereyra.

Comissió d' Agricultura é Industria.—Vis-president, D. Pere Carol; vocals, D. Ramon Pareras y D. Fidel Rocabert, y secretari, D. Francesch Figueras.

Comissió de Comers y Marina.—Vis-president, D. Enrich Vidal y Valenciano; vocals, D. Antoni Ferrer y D. Pere Grifell, y secretari, D. Joseph Piera,

Comissió de Relacions.—Vis-president, D. Lluís Millet; vocals, D. Julià Martí y D. Pau Ferrer, y secretari, D. Martí Estany.

—La Unió Catalanista ha rebut del Centre Vasch la comunicació que transcribim á continuació, traduïda del original bascongat ab que fou enviada:

«Sr. D. Manel Folguera, president de la Unió Catalanista:

«En sessió celebrada ahir per aquesta Junta de Govern se donà compte «del entusiasta escrit de Vtès. protestant contra 'ls ultratjes llensats aquí «mateix y á nostra cara per un germà extrangerisat.

«Los hi agraïm per demés la seva adhesió.

«Quan los millors fills d' un poble viril, com la noble Catalunya, se preocupan y miran nostras cosas ab l' interés de que Vtès. donan senyals, com «á agraïts que som, no podém fer altre que oferirlosi una vegada més «nostra més franca mutualitat y lleals simpatias.

«Seguim, sense contar nostres enemics, nostre camí, y arribarém á conseguir totas nostras justas aspiracions.

«Visca Catalunya!

«Visca Engkadi!

«Lo Secretari, *Felip de Zabala*.

—S' ha inaugurat á Tiana, ab gran entusiasme per part dels elements sans d' aquella població l' Agrupació catalanista «Bach de Roda,» quin objecte serà la propaganda de las doctrinas veritablement catalanistas, condensadas en las memorables Bases de Manresa.

Felicitém als iniciadors y 'ns oferim á la novella Agrupació pera tot lo que sia trevallar per la reconquesta de la Autonomia de Catalunya.

—Hem rebut lo primer número de la «Revista Literaria» de la Associació de Catòlics d' aquesta ciutat, que conté valiosos treballs en sa major part escrits en nostra llengua nacional catalana.

Agrahim la visita y li desitjem molts anys de vida pera treballar pera 'l bé de la Religió y de la Pàtria.

—Ha comensat á publicarse á Tarragona una notable revista mensual catalana de Literatura, Arts y Teatres, titulada «Gent Jove,» quin primer número conté un escullit sumari.

Desitjem á la nova publicació catalana molts anys de vida.

—S' ha publicat lo número 2 corresponent al mes de Novembre de la «Revista Luliana.» Son text es escullidíssim.

—Copiem de nostre bon company «La Renaixensa» de Barcelona.

«Agradable impressió prodneix l' acreditat establiment «Fayans Catalá» després de las reformas en ell introduhidas entre las que s' hi conta un ample aparador pera la exposició dels objectes de novetat que tot sovint reb la casa. Com á coronament d' aquest aparador, per la banda que dona al interior de la botiga s' hi ha colocat un hermós fris decoratiu al oli d' una gran riquesa de color y d' una distingida ornamentalitat; representa un patje florenti contemplant la daurada llum del sol que travessa per entremitj d' uns arbres, mentres que unas ocas cridan alegrement al veurer sos resplandors. Lo fons vert del fullám, las tintas de las robas de la figura y la llum del sol hi son interpretadas á maravella. es obra de tres artistas distingits que 's firman Ricart Urgell y Companyia, pero nosaltres sabém que que la Companyia es l' Antoni de Ferrater y en Ramon Riu y Ferrater. Aquest fris demostra lo que pot ser á Barcelona l' art decoratiu quan lo cultivan verdaders artistes.

Entre 'ls objectes exposats hi ha un deliciós busto *Catalunya*, de Lambert Escaler, esculpit ab un garbo de primer ordre y constituheix un objecte decoratiu pera ser regalat al nostres companys d' idees. Aiximateix son notables uns gerret de reflexos violats molt elegants, imitacions de plats catalans, de plats d' Alcoran, piquetas, aygamanils. etc., y entre las imita-

cions d'obras d'art hi fan un brillant paper las de Albertós germáns, que, seguint lo procediment inventat per l'Oliva han alcansat un grau de perfecció notable, com pot apreciarse en uns capets del Dante y en altres originals de Gual Sabartés, jove escultor resident á Paris.

En la fatxada s'hi ha colocat un plafó de rajolas copiant las tarjetas de la casa dibuixadas per lo malaguanyat artista Joseph Lluís Pellicer.

—Ab gust publiquem el següent fragment de un article que el compte de Sta. Marina ha publicat en el *Correo Español* de Madrid: que un castellà surti en defensa de Catalunya es cosa tan estranya com trobar pedres preciosas en mitx de un camí. Lo dit compte de Sta. Marina ocupantse de un discurs pronunciat en l'Universitat de Barcelona per lo Doctor Rubió y Lluch diu lo sigüent:

«Con notoria injusticia, productora, como todas, de grandes daños, viene tratándose al noble y generoso renacimiento catalán. Supónesele antiespañol, cuando es todo lo contrario; y lo que pudiera ser queja más ó menos amarga contra el Gobierno central, preténdese convertir en agravio á la nacionalidad común.

Jamás he comprendido por qué se truena contra lo que se llama el regionalismo catalán ó vasco, y no contra el gallego, por ejemplo, que arrancó á la Musa de Rosalía Castro ayes tan injustos como éstos:

*¡Castellanos, castellanos,  
Tendes corazón de ferro!*

.....  
Premita Dios, castellanos,  
castellanos que aborrego,  
Qu' antes o gallegos morran  
Que ir á pedirvos sustento.

.....  
En verdad non hay, Castilla,  
Nada como ti tan feyo,  
Qu' ainda mellor que Castilla,  
Valera decir inferno.

Y sin embargo, á nadie le ha ocurrido presentar á la inspirada poetisa como á una filibustera, ni tratarla como á tantos insignes escritores.

El discurso de mi buen amigo es un nuevo testimonio de lo mucho que vale la gente de aquel Principado, cabeza de la confederación aragonesa, y en cuyo sentido práctico, severo y reflexivo importa tanto inspirarnos.»

—Durant vuyt dias, desde 'l que 's verificá l' escrutini estavant de manifest en los baixos de las Casas Consistorials la llista dels elegits regidors pera que pugan ferse las reclamacions oportunas

—Recomaném als nostres llegidors y especialment als industrials la lectura del article referent al nou mecanisme per telers mecánichs, inventats als Estats Units, que insertém en la Secció Industrial d' aquest mateix número.

—Dijous pasat contragueren matrimoni en la Parroquial Iglesia de San Felix nostre amich lo jove D. Francesch Costa, ab la simpática y bella senyoreta D.<sup>a</sup> Monserrat Ruiz, germana de nostre company de redacció Don Joseph. Inutil dir que fem vots per la seva felicitat.

—Lo proxim dia vuyt de Desembre celebrará lo Centre Catalá la vetllada inaugural de curs que promet ser lluhidisima, en la quina farà son debut la Secció Choral del propi Centre.

—Avuy diumenge per la nit tindrà lloch una extraordinaria funció en lo teatre Euterpe, posantse en escena las sarsuelas ab un acte «El Barquillero,» «La Viejecita» y «La buena sombra.» En l' intermedi del segon al tercer acte la orquesta «Fatxendas» executarà una fantasia sobre motius de l' ópera «Tanhüser», dirigida y concertada per lo reputadissim mestre Pérez Cabrero.

—La «Agrupació de Propaganda Catalanista de Barcelona». celebrará avuy diumenge, á las 4 de la tarde, Consell General, pera tractar d' alguns assumptos d' importancia per bé de la Agrupació.

Dit Conseil tindrà lloch en lo local interi del career de Paradís, 2.<sup>o</sup> 3.<sup>o</sup> quedant convidats al mateix tots los socis de la Agrupació.

—Avuy debutará una companyia de sarsuela grant en lo teatro Camps de Recreo, de la que 'n tenim molt bonas noticias.

Per la tarde posará en escena la gran sarsuela en tres actes «El Reloj de Lucerna.» Per la nit, en lo teatro Principal, 'l que comensará la temporada present, posará en escena la aplaudida sarsuela en tres actes *La Tempestad*.

La part instrnmental corre á cárrech de la novella orquesta «Nova Filarmónica.»

—En lo Centre Lirich-Dramátich, tindrà lloch avuy á la nit una extraordinaria funció, posantse en escena lo drama «la Resclosa» y la pessa «La toalla Friné.»

—S' ha publicat á Barcelona lo primer número de la revista mensual Arts y Llettras, titulada *Auba*, que conté 'l següent interessant sumari:

Crida als companys: per Manel Alfonso.—A vosaltres, per en Joan Oller y Rabassa.—Del roser de tot l' any, per Jacinto Verdaguer, Pbre.—Fragments d' un llibre íntim, del cor al cor, per Ramon Surinyach y Senties.—  
 \*\*, per Xavier Viura —Delia, por J. Carner.—T' estimo, per Angel Mòntanya.—Preludi d' un aplech de las baladas del Montseny, per Anton Busquets y Punsét.—Anímicas, per Rafel Folch y Capdevila.—Al amor, (oració), per Santiago Rusiñol.—L' espantador, per Apeles Mestres.—Lo bes de gel, per Narcís Cili y Gay.—Fullas desclosas, per Pere Prat.—La barricada per Joan B. Forn.—La festa major, per Joseph Bás.—Cleopatra, per Xavier Zangotita.—Pintura, per M.—Música per Joseph Bás.—Bibliografía, per A. Maseras.—Revista de Revistas, per E. A.—Novas.—Anuéis.

Desijém á la nova publicació catalana, molts anys de vida.

## La bandera de la "Unió Catalanista"

**tenen l' honor d' adherirse al manifest de D.<sup>a</sup> Agnès Armengol de Badia y ensemps contribuir á la suscripció pera la bandera de la «Unió Catalanista».**

*Alguaire.*—Paula Mélich de Serra, 1.—Rofina Serra de Serra, 1.—Casilda Botargués y Moix, 0'25.—Teresa Llorens y Altés, 0'25.

*Igalada.*—Teresa García y Fossas, 2'50.—Maria Gabarró y García, 2'50.

*Barcelonc-Sans.*—A.G., 0'50.—D. V., 0'50.—Filomena Badia de Illa, 0'50.—Mercé Illa, 0'50.—Paulina Illa de Trill, 0'50.—Mercé Trill, 0'10.—Narcisa Trill, 0'10.—Narcisa Armengol de Illa, 0'50.—Filomena Illa, 0'10.—Leyeta Illa, 0'10.—Isabel Sateras de Illa 0'50.—Pepeta Soterias, 0'50.—Teresa Bogunyá, 0'50.—Monserrat Campamá, 0'20.—Monserrat Tomás, 0'15.—Encarnació Tomás, 0'10.—Francisca Sardá, 0'25.—Agné Buxadé de Clamunt, 0'25.—Mercé Vila 0'30.—Agustina Ciaramunt, 0'20.—Carme Armentana, 0'10.—Ramona Matou viuda de Castellá, 0'10.—Maria Mateu y Rafuls, 0'10.

*Castellar del Vallés.*—Maria Pallás y Massaveu, 0'52.—Catarina Pallás y Massaveu, 0'25.—Zoila Pallás de Puig, 0'50.—Maria Palaudarias de Font, 0'25.—Elisa Fumadó y Benet, 0'25.—Emilia Fumadó y Benet, 0'25.—Enriqueta Fuma5ó y Benet, 0'25.—Pepeta Pascuet y Soler, 0'50.—Maria Vila y Ansió, 0'15.—Miquela Ballester y Sanmartí, 0'25.—Antonia Fatjó de Homet, 0'25.—Pilar Cassanovas de Vergés, 0'25.—Pepeta Pinyot y Ribas, 0'25.—Estrella Rius y Torrents, 0'25.—Maria Boadella Vda. de Pelach, 0'01.—Pilar Pelachs y Boadella, 0'50.—Josepha Boadell y Boadella, 0'50.—Antonia Boadella y Boadella, 0'25.—oncepció Boadella y Boadella, 0'25.—Rosa Benasco de Casas, 0'50.—Elvira Benasco y Argemí, 0'50.—Teresa

Benasco y Argemí, 0'50.—Raymonda Bassany de Baqués, 0'25.—Maria Baqués y Argemí, 0'25.—Francisca Roca de Galcerán, 0'50.—Antonia Galcerán y y Roca, 0'50.—Maria Colomer de Arús, 0'01.—Teresa Arús y Colomer, 0'50.—Pepeta Sellent y Oliver, 0'25.—Antonia Juliana de Torras, 0'50.—Maria Juliana y Durám, 0'50.—Consol Pallás y Fatjó, 0'25.—Maria Rocavert d, Olivert, 0'25.—Antonia Rocavert de Tort, 0'25.—Teresa Oliver de Massaguer, 0'15.—Mercé López de Massaguer, 0'15.—Roser Massaguer y Oliver, 0'15.—Eulalia Fayol de Cusas, 0'10.—Maria Casas y Fayol, 0'10.—Mercé Oliveras de Casals, 0'50.

*Sant Feliu de Guixols.*—Francisca Planellas y Rifá, 0'01.—Dolors Planellas y Rifá, 0'01.—Maria Calzada y Carbó, 0'01.—Gertrudis Valls d' Anglada, 0'01.—Agneta P. d' Andreu, 0'01.—Agneta Andreu, 0'25.—Teresa P, Vda. de Camps y Puiggermanal 0'25.—Teresa Roura de Fuster, 0'01.

*Vendrell.*—Angela Padró y Gay, 0'10.—Teresa Gay d' Orpinell, 0'10.—Josepha Orpinell y Gay, 0'20.—Maria Lluís Mercadé, 0'50.—Raymunda Mercadé, 0'10.—Antonia Ribas, 0'10.—F. Mercadé y Rigual, 0'10.—Paula Trillas y Borrut, 0'20.—Antonia Trillas y Borrut, 0'20.—Josepha Trillas y Borrut, 0'20.—Carme Borrut de Trillas, 0'20.—Catarina Trayner, 0'50.—Maria Trayner Jansá, 0'50.—Caritat Trayner, 0'50.—Teresa Borrut d' Orpinell, 0'25.—Javita Serra, 0'50.—Isabel Rebentós, 0'50.—Maria Palau, 0'50.—Rosalia Palau, 0'50.—Sara Romeu y Senties, 0'20.—Matilde Caralt y Guxens, 0'10.—Maria Caralt y Gusens, 0'10.—Teresa Vidales de Ferrer, 0'25.—Rosa Ferret, 0'10.—Maria Jorba de Romeu, 0'50.—Elvira Romeu, Jorba, 0'50.

*Ripollet.*—Neus Lacoma de Lletjós 1.—Dolors Mallofré de Ferrés, 1.—Enriqueta Ferrés y Mallofré, 0'25.—Carme Ferrés y Mallofré, 0'25.—Assumpció Mallofré de Fuster, 2.—Carolina Grás de Cerdá, 1.—Assumpció Martí y Gras, 0'25.—Una catalanista, 1.—Lluís Vidal y Mercet, 0'25.—Lluís Mercet y Rius, 0'25.—Joaquima Torras y Altimira, 0'50.—Concepció Torras y Altimira, 0'50.—Roseta Torras y Orra, 0'25.—Maria Roca d' Altimira, 2.—Isabel Albareda de Torrella, 0'50.—Antonia Bacardi de Nortou, 2'50.—Berta Nortou y Bacarbi, 2'50.—Una catalanista. 5.—Dolors Bausá y Puigrubí, 0'50.—Rosa y Llopart y Castells, 0'50.—Eduvigis Llopart y Llopart, 0'50.—Teresa Llopart y Llopart, 0'50.—Dolors Ferrer, Viuda de Roca, 0'50.—Eulalia Ferrer y Roca, 0'50.—Angela Ferrer y Roca, 0'50.—Una Catalanista, 0'25.—Mercé Ferrer y Mallofré, 0'25.—Dolors Martí y Gras, 0'25.

Total, 3.040'75 pessetas.

(Seguirá).



# Xampany Catalunya

## MIRÓ Y TARRAGÓ • REUS

Únic Dipòsit pera los districtes de Tarrasa y Sabadell:

**Botelleria Modelo; PLASSA, 3. — TARRASSA**

## Industria Nacional

La incandescencia per gas sols produheix bonica y potent llum  
empleant lo manguito espanyol «Marca E» de la

**SOCIETAT ESPANYOLA DE INCANDESCENCIA**

De venta en totas las lampiterías d' aquesta ciutat.

**Se ven** en lo vehi poble de **Bar-**  
**bará** un **terreno** si-  
tuat entre la Rambla de  
Sabadell y carretera de Tarrassa.  
Devant de la Creu.

Pera informes: N. FUSTER, Met-  
je. **Ripollet.**

**PER VENDRE** MÁQUINA BATADORA  
Sistema **LINCOLN**

Bat ab tota perfecció 200 garberas  
ó sian 13.000 quilos grà (blat) al dia.

Informarán en la impremta d'  
aquest periódich.

## JOAQUÍM ARDERIUS

**CARRER DE LA ROSA, 7 ~ SABADELL**

**CAMISERÍA, CORBATERÍA, GÉNEROS DE PUNT**

♦♦♦♦♦♦♦♦ MOCADORS DE TOTAS CLASSES ♦♦♦♦♦♦♦♦

**ROBAS PERA NUVIATJES**

*pecEsialitat en camisas á mida. S' han rebút las novetats pera istiu.*

# FORSA MOTRIU

S' arrenda de 4 á 12 caballs, ab local corresponent, en aquesta ciutat.

Informarán: Carrer de Durán, núm. 38.

## LO CATALANISTA

**Setmanari defensor dels interesos morals y materials de Catalunya.**

**SE PUBLICA Á SABADELL CADA DIUMENGE**  
**Redacció y Administració: Travessia de la Rambla, n.º 9.**

Los originals es precis que 's remetin firmats encare que degan publicarse ab pseu donim ó sense firma. Los originals no 's tornan.

Se farà judici crítich de las obras de las quals se 'ns remetin dos exemplars.

**PREUS:** **Sabadell:** Número complert per suscripció, 1 pesseta al més.  
**Catalunya:** 14 pessetas l' any.

**Anuncis á preus econòmichs.**

**Esquelas mortuorias á preus convencionals.**

Representació administrativa á Barcelona: **ALVAR VERDAGUER** (llibreria), Rambla del Mitx,

## LA CATALANA

**COMPANYIA DE SEGURS**  
**contra incendis y explosius**  
**A PRIMA FIXA**

**Establerta á Barcelona:**

**Dormitori S. Francech, 5**

Edifici propietat de la Companyia

Unica societat catalana d' aquest ram, ab un capital de **20.000.000** de rals y que compta ab **29** anys d' existencia.

Los capitals assegurats, forman un total de **2.140.777.486'29** ptas. y ha pagat per sinistres **4.689.855** ptas.

Agencia y Delegació:

**Sant Joan, 43. — Sabadell**

## ANÍS DEL MONO

**GRAN PREMI - EXPOSICIÓ DE PARÍS 1900**

**AYGUARDENTS**

**LICORS**

**CHAMPANYS**

Marcas: *Excelsior - Sport - Duc de la Croix - Espuma d' or;* y demés productes de la casa **Vicents Bosch** de Badalona.

Representant: **Antoni Cota Abellana**.—Rambla, 150.

**Depósit:** Casa del representant.

## Ostras Verdes de Marennes

**SE REBEN TOTS LOS DIAS.**

**FONDA DE CATALUNYA. - Teléfono núm. 232.**

Impr empta y Enquadernacions de P. Tugas.—Travessia de la Rambla, 9.—SABADELL